

УДК 657.6

Баяк Володимир

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя
**ОСОБЛИВОСТІ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА
ПОБУДОВУ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

Baiak Volodymyr

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
**PECULIARITIES OF CONSTRUCTION PRODUCTION AND THEIR INFLUENCE
ON THE CONSTRUCTION OF ACCOUNTING AND AUDITING**

Важливість розвитку будівництва полягає в тому, що будівельна галузь взаємопов'язана з усіма галузями економіки країни, оскільки з одного боку є продавцем і виробником основних засобів для всіх галузей народного господарства, а з іншого, – споживачем великої номенклатури продукції багатьох з них.

Динамічний розвиток будівельної галузі прискорює зростання цілого комплексу суміжних галузей, що позитивно впливає на стан економіки країни в цілому, вирішення завдань економічного і соціального значення.

Специфіка будівельної діяльності стимулює суб'єкти господарювання видозмінювати облік та аудит для вирішення завдань ефективної діяльності.

Проблеми функціонування та розвитку підприємств будівельної галузі в Україні досліджено у працях Л. В. Кулікова, Н. А. Петрищенко, Н. В. Бібік, Ю. О. Беленкова, І. Чалого, Т. Момот, Д. Л. Левчинського, І. М. Малиш. Водночас багато питань щодо сучасного стану та перспектив обліку та аудиту у будівельній галузі є актуальними, залишаються мало розкритими в науковій літературі та потребують подальших досліджень.

Будівництво – це галузь матеріального виробництва, яка охоплює дуже великий спектр виробничих процесів. Детальна характеристика терміна «будівництво» наведена у Міжнародній Конвенції про безпеку та гігієну праці у будівництві, відповідно до якої «будівництво» охоплює: 1) будівельні роботи, серед них земляні роботи й спорудження, конструктивні зміни, реставраційні роботи, капітальний і поточний ремонти (куди входять чистка й фарбування) та знесення усіх видів будинків чи будівель; 2) цивільне будівництво, куди входять земляні роботи й спорудження, конструктивні зміни, капітальний і поточний ремонти й знесення, наприклад, аеропортів, доків, гаваней, внутрішніх водяних шляхів, гребель, захисних споруд на берегах річок і морів та поблизу зон обвалів, автомобільних доріг і шосе, залізниць, мостів, тунелів, віадуків та об'єктів, пов'язаних з наданням послуг, таких, як комунікації, дренаж, каналізація, водопостачання й енергопостачання; 3) монтаж та демонтаж будов і конструкцій з елементів заводського виробництва, а також виробництво збірних елементів на будівельному майданчику [1].

Діяльність досліджуваного підприємства акцентується на будівництві житлових будівель як найбільш рентабельного напрямку будівельної діяльності в області. Проте нестабільність ринку та соціальна відповідальність мотивує управління приймати участь і в бюджетних проектах зі спорудження захисних об'єктів соціальної інфраструктури.

Поточна ситуація в Україні створює передумови для обережного вибору проектів будівництва та узгодження в договорі вартості таких контрактів з врахуванням росту цін на будівельні матеріали.

Побудова обліку управління пов'язана зі збором інформації, що стає базою для прийняття рішень. Специфіка обліку у будівництві формалізується через облікову політику та відображає відношення бухгалтерії до конкретних завдань.

Робочий план рахунків бухгалтерського обліку, складений на основі типового плану, доцільно розширити субрахунками що збільшать аналітичні можливості в будівельному підприємстві

Нові форми первинних документів розробляються і затверджуються управлінням за умов, коли неможливо чи недостатньо застосовувати типові форми облікових документів.

Враховуючи матеріаломісткість будівництва облік витрат є важливим етапом роботи бухгалтерського відділу управління та покликаний контролювати та оптимізувати собівартість будівельних робіт з метою недопущення перевитрат та нерационального використання ресурсів.

Доходи від будівельних контрактів поділяються в обліку через замовників та власне виділення окремих контрактів для можливості їх подальшого аналізу та контролю розрахунків з замовниками.

Зважаючи на велику матеріаломісткість як у абсолютних значеннях так і за якісною складовою інвентаризація в будівництві містить ряд відмінностей пов'язаних з великою номенклатурою матеріальних цінностей та неможливістю зупинки виробництва для її проведення. Однак її якісне проведення дає інформацію про правильність організації будівельної діяльності.

Аудит будівництва зумовлює необхідність порівняння кошторисних показників будівельного контракту та фактичного його виконання як в частині витрат так і доходів.

За результатами проведеного дослідження можемо стверджувати, що на сьогодні будівельна галузь знаходиться у кризовому стані. Малий потік інвестицій у будівельну галузь пов'язаний насамперед з тим, що на сьогодні існує невизначеність ринку та нестабільність економіки, а також витратомісткість. Єдиним перспективним напрямом розвитку будівельної галузь сьогодні, є будівництво житла. Це підштовхує власників бізнесу до оптимізації економічних показників та максимальної ощадливості через облік та аудит усіх наявних ресурсів.

Одним з основних завдань для розвитку будівельної галузі є ефективне використання наявних виробничих потужностей та матеріальної бази будівельних підприємств шляхом впровадження дієвого обліку та всебічного аудиту господарських процесів бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про безпеку та гігієну праці у будівництві №167. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_021 (дата звернення: 21.11.2022).
2. Сайт Державної Служби Статистики України. URL: https://ukrstat.org/uk/operativ/menu/menu_u/mp.htm (дата звернення: 18.11.2022).
3. Житлове будівництво у 2021 році. URL: https://ukrstat.org/uk/express/expres_u.html (дата звернення : 30.10.2022).
4. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98> (дата звернення: 21.11.2021).
5. Методика розрахунку індикаторів ділових очікувань згідно з вимогами розширеного Спеціального стандарту поширення даних Міжнародного валютного фонду. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2019/175/m_rido.pdf (дата звернення: 17.11.2022).